

měla počítati jinak než lhůta § 575, odst. 3 c. ř. s. určená ku podání návrhu na exekuci na základě pravoplatné výpovědi atd. V rekursu proti usnesení soudu první stolice uvedl sice povinný též, že mimosoudní výpověď, na základě níž byla exekuce povolena, neměla náležitostí exekučního titulu, opomněl však uvést, které jsou to náležitosti, jichž tato postrádá. Pokud poukazuje na to, že byt byl pod záštitou zákona o ochraně nájemníků přehlídí, že podle rozhodnutí č. 13098 Sb. n. s. povinný nemůže v exekučním řízení uplatňovati, že vypovídána místnost jest pod záštitou zákona, když nepodal námitky, kde jedině tuto hmotněprávní námitku mohl uplatňovati.

Poněvadž pak jednak spisy — zástupce vymáhající strany je v P., exekučním soudem je okresní soud v I. — jednak průklepem s připojeným potvrzením pošty o doporučeném podání ze dne 14. dubna 1939 na okresní soud v I., je dostatečně osvědčeno, že exekuční návrh byl dán na poštu dne 14. dubna 1939, tedy ve lhůtě stanovené § 575, odst. 3 c. ř. s., bylo dovolacímu rekursu vyhověti.

Čís. 17425.

Osoba, k jejímuž zaopatření byla zřízena nadace, nezměnitelná v její neprospěch, je nehledíc k tomu, od kdy jí přísluší požítky z nadace, legitimována k žalobě podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. v příčině poměrů nadace a jejího jmění.

Žaloba ta se nestane bezpředmětnou tím, že žalovaný svolí, aby žalobkyně nahlédla do nadačních spisů, ani pouhým jeho přednesem o poměrech nadace, jemuž se nedostává záruk přísahy podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

Nerozhoduje, že jde o nadaci zřízenou v cizině a jaká práva z ní vzešla v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv II 123/39.)

Žalobkyně přednesla, že žalovaný vedl a dosud vede jako její manžel správu jejího jmění. V r. 1929 zřídil žalovaný pro ni nadaci, nazvanou po žalobkyni »B.-nadace«. Nadační listina byla zřízena v C. (ve Švýcarsku) v místnostech Švýcarské bankovní společnosti. Tuto listinu podepsala žalobkyně spolu se žalovaným. Nadační majetek měl činiti asi 2,000.000 švýc. Frc. Sídlem nadace bylo svého času město C. v kantonu G., kde však je sídlo nadace nyní, není žalobkyni známo. Žalovaný jako jeden za zřizovatelů nadace vedl vždy i správu nadačního majetku a dostal snímky všech spisů, které se nadace týkají, a má všechny tyto listiny v moci. Žalovaný odpírá však podati nyní žalobkyni jakoukoliv zprávu o této nadaci a jejím majetku, ač ho žalobkyně k tomu opětovně vyzvala, a odpírá vydati jí, byť i jen k nahlédnutí, jakoukoliv listinu, týkající se nadace, zejména zakládací listinu nadační a podati zprávu a účet o nadačním majetku. Popírá dokonce vznik a existenci této nadace. Žalovaný jako správce majetku žalobkyně a jako správce majetku na-

dace, která slouží k zabezpečení žalobkyně, je podle §§ 1029 a 1012 obč. zák. povinen složit jí z tohoto majetku kdykoliv počet na požádání. Jako osoba, která má v moci společné listiny, jest podle § 844 obč. zák. povinen dáti žalobkyni tyto listiny, t. j. zakládací listinu a další důležité listiny o B.-nadaci k dispozici a vydati jí při nejmenším na její náklad ověřené opisy těchto listin. Žalovaný má v rukou majetek, na němž žalobkyně má právní zájem, t. j. majetek B.-nadace, který má sloužiti k zaopatření žalobkyně, zatajuje však existenci listin nadace se týkajících. Má proto žalobkyně právo žádati, aby žalovaný přísežně udal onen majetek ve smyslu čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., a to tím spíše, že podle švýcarského práva nemá zřizovatel právo na zrušení nadace nebo na její změnu tak podstatného rázu, že by nadační jmění bylo odňato svému účelu. Rovněž podle švýcarského práva je zřizovatel a správce nadace povinen dáti obmyšleným všechny potřebné informace o existenci nadace a předložiti potřebné doklady. Poněvadž jednání o dohodu zůstalo bez výsledku, navrhl žalobkyně vynesení rozsudku, jímž by bylo žalovanému uloženo, aby podrobně udal, kterými listinami a právními úkony byla zřízena a upravena B.-nadace, aby podrobně udal tyto listiny a právní úkony, aby zevrubně udal majetkové kusy, které patřily nebo patří k nadaci a složil o nich podrobný účet, aby správnost a úplnost všech těchto údajů stvrdil přísahou a dále, aby mu bylo uloženo, vydati v originále nebo v ověřeném opise listiny o zřízení a dalším upravení oné nadace. P r v ý s o u d přerušil podle § 190 c. ř. s. řízení o žalobě, pokud se jí žalobkyně domáhala vydání originálů neb ověřených opisů listin o zřízení a dalším upravení B.-nadace jakož i řízení o složení podrobného účtu o majetku této nadace až do pravoplatného rozhodnutí o žádosti na složení manifestační přísahy, pokud se týče do jejího výkonu, jinak žalobě vyhověl. O d v o l a c í s o u d usnesení prvního soudu o přeručení řízení zrušil a uložil prvnímu soudu, aby v přeručeném řízení dále pokračoval, jinak vyhověl odvolání žalovaného a žalobu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu a uložil soudu odvolacímu, aby o stížnosti žalovaného do usnesení prvního soudu v příčině přeručení řízení podle § 190 c. ř. s. znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jde o druhý případ čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., podle něhož ten, kdo má podle domnění vědomost o zamlčení neb o zatajení nějakého jmění, může býti rozsudkem přidržen k tomu, aby předložil po případě seznam jmění nebo dluhů udal, co mu o tomto jmění, o těchto dlužích neb o zatajení jmění jest známo, a aby vykonal přísahu o tom, že jeho údaje jsou správné a úplné. K takové žalobě jest oprávněn, kdo má soukromoprávní zájem na vyšetření majetku nebo dluhů. Odvolací soud zamítl žalobu o složení vyjevovací přísahy jedině proto, že prý právní zájem žalobkyně nelze míti za dokázaný jedině tou okolností, že žalobkyně byla či dosud je oprávněna z nadace v r. 1929 v C. zřízené a že tedy má zájem na osudu této nadace, neboť, jde-li i podle tvrzení žalobkyně o rodin-

nou nadaci v cizině zřízenou a netvrdila-li, že se jí z ní má ještě za života žalovaného dostatí majetkových výhod, nýbrž až teprve po jeho smrti, nelze toho času uznati její zájem za soukromoprávní, nýbrž jen za čistě osobní, který ještě nezakládá legitimaci k žalobě o vyjevovací přísahu podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Podle názoru odvolacího soudu může manifestační žalobu pro domnělé zamlčení nebo zatajení jmění podati jen ten, kdo již před žalobou má nějaký právní nárok na jmění, neboť jen tím jest prý dán jeho soukromoprávní zájem, jehož nemá ten, komu má nárok takový teprve v budoucnu vzejíti, buď nastane-li určitá okolnost či splní-li se stanovená podmínka. To prý vyplývá z celé řady rozhodnutí nejvyššího soudu jak vídeňského tak našeho, na něž žalovaný v odvolacím spise poukazuje, t. j. z rozhodnutí Glaser-Ungerovy sbírka, nová řada č. 589, 4117, 5023 a 6328 a Sb. n. s. č. 1027, 10.420, 10.628 a 11.855. Ve skutečnosti však žádné z těchto rozhodnutí tuto otázku neřeší a nic takového z nich nevyplývá. Názor odvolacího soudu je mylný. Především odporuje spisům, že žalobkyně výslovně prohlásila, že veškeré nároky z nadace jí přísluší teprve po smrti žalovaného. To není pravda, neboť žalobkyně v té příčině uvedla v žalobě, že žalovaný zřídil pro ni v roce 1929 v C. nadaci »B-stiftung«, aby žalobkyně byla pro svoji budoucnost řádně zabezpečena, a v přípravném spise uvedla, že účelem této nadace bylo, aby žalobkyni bylo zřízeno zaopatření. Než i kdyby měla žalobkyně požitky z oné nadace pobíratí až po smrti žalovaného, nic to na věci nemění, neboť nezáleží na tom, od kdy má žalobkyně požitky z nadace brátí, nýbrž na tom, je-li zdroj oněch požitků pevně stanoven. Proto nejsou vhodné případy, jež odvolací soud na dotvrzení svého stanoviska uvádí. Testamentární dědic nebo odkazovník nemá takového oprávnění, za života testátorova jediné proto, že testátor může kdykoliv své poslední pořízení změnití, totéž platí pro darování na případ smrti podle § 956, věta 1. obč. zák. (nikoli však pro případ § 956, věta 2. obč. zák.), u dcery domáhající se vůči rodičům zřízení věna jde o výslovný předpis § 1221 obč. zák., že se nemá přísně vyšetřovati stav jejich jmění, u pojišťovací smlouvy záleží v té příčině na ujednání mezi pojišťovatelem a obmyšleným. V souzeném případě však jde o nadaci zřízenou k zaopatření žalobkyně, která tvrdí, že nadace ta jest jednostranně nezrušitelná a v její neprospěch nezměnitelná. Tak to také zpravidla u nadace jakožto účelového jmění a tudíž samostatné právnícké osoby bývá. Žalovaný uvedl, že podle švýcarského práva je možno nadaci změnití i zrušití, když si to výslovně vymínil ten, kdo ji zřídil, při tom však přehlíží, že podle svého vlastního tvrzení zřídil onu nadaci nadační listinou ze dne 21. května 1929 a, že teprve v dodatku ze dne 17. října 1929 vyhradil si právo nadaci tu kdykoli zrušití. Žalobkyně má přece právní zájem na tom, aby věděla, jak byla pro ni nadace zřízena, kde má sídlo, kde je nadační jmění, jak jest veliké, zda nebylo ztenčeno, co se s nadací tou stalo, zde nebyly učiněny změny co do jejího účelu a pod. Kdo jiný měl by mítí o to vše právní zájem než osoba, pro jejíž zaopatření byla nadace zřízena. I když jde o zaopatření pro budoucnost, má žalobkyně již dnes právní zájem na tom, aby nadační jmění bylo náležitě zabezpečeno a, aby nebylo odňato svému

účelu. Kdyby měla čekati, až žalovaný zemře, mohlo by býti a patrně by také bylo již pozdě k vyšetření a ochraně práv žalobkyniných, ježto by dědicové žalovaného neměli po případě ani vědomosti o tom, co se v příčině oné nadace stalo. Je tedy žalobkyně k této žalobě o vyjevovací přísahu legitimována. Také druhá podmínka této žaloby, že totiž je tu zatajení nebo zamlčení jmění dotčené B.-nadace, je splněna. Žalovaný v žalobní odpovědi popřel, že v roce 1929 zřídil pro žalobkyni nadaci tím způsobem a toho obsahu, jak uvádí žaloba, později v přípravném spise ze dne 23. listopadu 1935 uvedl, že sice v roce 1929 pomýšlel na zřízení nadace, jejímž účelem mělo býti, aby po své smrti zaopatřil svou manželku (žalobkyni) a své potomky, že však tohoto úmyslu neuskutečnil a že ke zřízení nadace té nedošlo, a konečně v přípravném spise ze dne 18. listopadu 1937, tedy po dvou letech, připustil, že nadační listinou ze dne 21. května 1929, sepsanou v B. (Kanton Aargau) před veřejným notářem Dr. Robertem S., zřídil nadaci s kapitálem 100.000 švýcarských franků na zabezpečení své manželky a svého syna Jindřicha po své smrti, že potom v dodatcích ze dne 17. října 1929, 26. března 1931, 4. srpna 1931, 30. prosince 1931 a 28. srpna 1935 nadaci tu změnil a posledním dodatkem žalobkyni jako účastnici nadace té vyloučil, a při ústním jednání dne 2. května 1938 přednesl, že základní nadační kapitál byl ponenáhlu zvýšen na 2,300.000 šv. franků. Jeden z nejinformovanějších svědků, Jan K., snažil se všemi prostředky dosíci, aby nemusil jako svědek v této věci vypovídati. Z toho všeho je vidět, že žalovaný věděl o zatajení všeho, co s touto nadací souvisí, že on sám ji zatajoval a zamlčoval. Vždyť žalovaný sám ve svém přípravném spise ze dne 18. listopadu 1937 uvádí, že po výslechu svědka Jana K. nemá již příčiny, aby zatajoval, že zřídil pod jménem »B.-nadace« dne 21. května 1929 nadaci na zabezpečení své manželky. Tím tedy sám doznal, že dříve to zatajoval. Tím však je též dokázáno — a stačilo by i pouhé osvědčení —, že žalovaný o tomto zatajování a zamlčování má vědomost, když sám má na něm podíl a účast. Tím jsou splněny všechny podmínky druhého případu žaloby podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s. Žalovaný v odvolacím spise poukazuje na to, že prý žalobkyně měla a má možnost opatřiti si všechny potřebné a žádané informace z nadačních spisů uložených u finančního úřadu v Ch., od finančního departementu ve V. a od veřejného rejstříku tamtéž, avšak první soud poukázal právem na to, že ze svědeckých výpovědí Dr. Alberta G. a Dr. Jakuba Th., advokátů v C., jde najevo, že k příkazu žalobkyně pátrali po osudu oné B.-iny nadace, avšak marně. Když se to nepodařilo ani švýcarským advokátům, nebylo by se to podařilo ani žalobkyni samé, která ostatně několikrát osobně do Švýcar za tou příčinou přijela, a pověřila pátráním tím dokonce i Adolfa M., ředitele soukromého detektivního ústavu ve V., a ten meškal v této záležitosti po 14 dní ve Švýcarsku, ale vše nadarmo. I když žalovaný při posledním ústním jednání v první stolici dne 2. května 1938 prohlásil, že dává svolení, aby žalobkyně do nadačních spisů ve Švýcařích, zejména u notáře Dr. S. v B., nahlédla, nestala se tím žaloba před vynešením rozsudku v první stolici bezdůvodnou (§ 406 c. ř. s.), neboť jednak může žalovaný svolení to kdykoliv odvolati, jednak učinil je s výhradou,

že si žalobkyně nesmí z nadačních listin činit opisy. Ostatně sdělil právní zástupce žalobkynin Dr. H., advokát v C., že mu Dr. S. na jeho dva dopisy v té příčině ani neodpověděl. Také přednesy, které žalovaný svým právním zástupcem učinil o vzniku a osudu dotčené nadace, nestačí, ježto jim schází garancie přísahy, která jest právě účelem žaloby podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., a k takové přísaze se žalovaný nenabídl. Odvolací soud jen mimochodem uvádí, že není bez významu, že jde o rodinnou nadaci zřízenou v cizině, zdejšímu soukromému právu neznámou a tedy o samostatnou právnickou osobu, jejíž domicil i jmění jest v cizině, a že žalobkyně ani netvrdila, zda účinky rodinné nadace zřízené a domocilované v cizině mají nastati v tuzemsku a jaká jiná oprávnění, která by odůvodňovala její soukromoprávní zájem uznaný i tuzemským právem, jí z této nadace vzešla. Všecky tyto okolnosti jsou však pro tento spor nerozhodné. Ježto oprávněnost žaloby na složení vyjevovací přísahy je již samým přednesem žalovaného dostatečně prokázána, nebylo třeba prováděti ještě další důkazy, jichž neprovedení žalovaný v odvolacím spise vytýká jako vadu řízení, a bylo obnoviti rozsudek prvního soudu, správně a výtižně odůvodněný. První soud ve smyslu čl. XLII, odst. 3 uv. zák. k c. ř. s. přerušil podle § 190 c. ř. s. řízení, pokud se žalobkyně domáhá na žalovaném vydání nadačních listin nebo jejich ověřených opisů a složení podrobného účtu o majetku nadačním. Odvolací soud na stížnost žalovaného toto usnesení zrušil, avšak jen podmíněně, jestliže totiž odvolací rozsudek stran složení vyjevovací přísahy nabude právní moci. Poněvadž však nyní rozsudek ten byl změněn, bude musiti odvolací soud znovu o stížnosti té rozhodnouti.

Čís. 17426.

Vyživovací povinnost nemanželského otce k nemanželskému dítěti trvá dále, pokud se týče obživne, není-li dítě pro duševní nemoc samo s to, aby využilo svých pracovních schopností k vlastní obživě.

Pokud nelze mluvit o způsobilosti dítěte k samostatné výživě.

(Rozh. ze dne 18. října 1939, Rv II 332/39.)

Žalobce (nemanželský syn žalovaného), 25letý, vyučený obchodní příručí, domáhá se na žalovaném placení výživného tvrdě, že pro duševní a nervovou poruchu nemůže nikde najíti výdělků. Pro svou chorobu jest nestálý v práci, trpí velikášstvím, bez peněz uzavírá vagonové objednávky, což způsobilo, že není s to vykonávati jakékoliv zaměstnání, jež by ho mohlo uživiti. V roce 1928 byl prý pro duševní chorobu 6 neděl v ústavu choromyslných. Nemá žádného majetku, naproti tomu jest žalovaný majitelem prosperujícího módního závodu, spoluvlastníkem nemovitosti a jeho měsíční příjem činí nejméně 5.000 K. Proti žalobě namítl žalovaný, že se postaral o to, aby žalobce nabyl možnosti řádného výdělků, poskytl mu odborné vzdělání na obchodní škole, opatřoval mu místa u různých firem. Žalobce se však pro svou těkavou povahu a lenost